

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/247395,Uroczystosc-oznaczenia-grobu-powstanca-slaskiego-kp-t-Pawla-Cyma-znakiem-pamieci.html>
10.09.2026, 19:21

Uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego kpt. Pawła Cymśa znakiem pamięci „Tobie Polsko” - Gniezno, 16 września 2026

16.09.2026

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach zaprasza na uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego kpt. Pawła Cymśa znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Wydarzenie z udziałem władz samorządowych, zaproszonych gości oraz przedstawicieli Instytutu Pamięci Narodowej odbędzie się 16 września 2026 r. o godzinie 11:00 na cmentarzu parafialnym pw. św. Piotra i Pawła w Gnieźnie.

Paweł Kazimierz Cymś był polskim działaczem niepodległościowym, oficerem Wojska Polskiego oraz uczestnikiem powstania wielkopolskiego i III powstania śląskiego.

Urodził się 2 marca 1894 roku w Pawłowie w rodzinie nauczycielskiej. Podczas I wojny światowej służył w armii niemieckiej, walcząc na froncie wschodnim i zachodnim. Po powrocie do Wielkopolski zaangażował się w działalność Polskiej Organizacji Wojskowej zaboru pruskiego. W czasie powstania wielkopolskiego należał do dowódców walczących o wyzwolenie Gniezna, a następnie jego oddziały zajęły m.in. Trzemeszno, Mogilno, Strzelno i Kruszwicę. Uczestniczył również w zdobyciu Inowrocławia.

Jako oficer Wojska Polskiego wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Za bohaterstwo podczas walk pod Kobryniem i forsowania rzeki Szczary otrzymał Krzyż Srebrny Orderu Wojskowego Virtuti Militari V klasy.

Na początku 1921 roku został skierowany na Śląsk, gdzie zaangażował się w przygotowania do III powstania śląskiego. Objął funkcję komendanta wojskowego powiatu zabrzańskiego, a podczas powstania dowodził oddziałami, które walczyły m.in. o Bierawę i Kędzierzyn.

W kolejnych latach Cymś kontynuował służbę wojskową, m.in. w 59. Pułku Piechoty Wielkopolskiej oraz Oddziale II Sztabu Głównego Wojska Polskiego. Podczas kampanii wrześniowej 1939 roku ponownie walczył w szeregach Wojska Polskiego. Po wojnie mieszkał m.in. w Gnieźnie i Szczecinie, a następnie powrócił do Bystrej, gdzie zmarł 13 listopada 1949 roku.

Odznaczono go: Krzyżem Srebrnym Orderu Wojskowego Virtuti Militari V klasy, Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Krzyżem Walecznych (czterokrotnie), Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918–1921 oraz Śląskim Krzyżem Powstańczym.

Kpt. Paweł Cymś.
[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Gniezno

Katowice

Uroczystości